

Такі блізкі Далёкі Усход

У Ханой час ужо ішоў да ночы, а ў Мінску дзень быў яшчэ ў самым разгары, калі ў Нацыянальным аэрапорце прыземліўся самалёт прэзідэнта В'етнама. Дзве краіны раздзяляюць 10 гадзін палёту, прыкладна столькі ж тысяч кіламетраў, але здаецца, што В'етнам намнога бліжэйшы. Проста ў Беларусі добра ведаюць гісторыю гэтай дзяржавы. Аднак пабываўшы некалькі гадоў назад у Індакітаі, а таксама пагутарыўшы з в'етнамскімі бізнесменамі, якія суправаджалі кіраўніка сваёй дзяржавы падчас цяперашняга афіцыйнага візиту ў Беларусь, магу з поўнай падставай сцвярджаць, што ўяўленне пра В'етнам, якое склалася за апошнія дзесяцігоддзі, патрабуе сур'ёзнай карэктаркі. Сёння гэта сучасная краіна, якая дынамічна развіваецца і з'яўляецца вельмі перспектыўным партнёрам для Беларусі

Ва В'етнаме ёсць свой Парк высокіх тэхналогій (ПВТ). Ён называецца “Хоа Лак”. Нездарма прадстаўнікі беларускай і в'етнамскай “Сіліконовых далін” заключылі пагадненне аб супрацоўніцтве. Намеснік міністра навукі і тэхналогій гэтай азіяцкай краіны Нгуен Ван Ланг, які адначасова з'яўляецца дырэктарам “Хоа Лак”, прыехаў у Мінск у складзе дэлегацыі прэзідэнта В'етнама і падчас візиту наведаў наш Парк высокіх тэхналогій. Дырэктар адміністрацыі парку Валерый Цапкала прадставіў гасцям сваё тварэнне, расказаў пра яго адмысловую падатковую сістэму, вынікі дзейнасці і перспектывы развіцця, а таксама пра грандыёзныя планы яго новай забудовы. Пасля сустрэчы Валерый Цапкала сказаў, што цяпер у бліжэйшы час збіраецца ва В'етнам. Выходзіць, што паміж ІТ-зонамі могуць завязацца карысныя кантакты.

“Хоа Лак” заснаваны нават раней за мінскі ПВТ, у кастрычніку 1998 года. Як адзін з важнейшых праектаў в'етнамскага ўрада карыстаецца спецыяльнай падтрымкай дзяржавы. Парк размешчаны на захадзе сталічнай правінцы Ханой і ўяўляе сабою месца распрацоўкі і даследавання высокіх тэхналогій, бізнес-інкубатар для новых прадпрыемстваў і цэнтр падрыхтоўкі тэхнічнага персаналу. Агульная тэрыторыя парку складае каля 1300 гектараў, з якіх 850 займае індустрыя-

яльная зона, дзе, уласна, і адбываецца “вытворчасць” высокіх тэхналогій: распрацоўваюцца праграмныя прадукты, біятэхналогіі, мікраэлектроніка, нанатэхналогіі.

Неадназначны, але цікавы факт, які абляцеў нядаўна СМІ: “Айфон” чацвёртага пакалення (4G) з'явіўся ў Ханой на месяц раней за афіцыйную прэм'еру ў Злучаных Штатах...Гэта новы імідж В'етнама, які гэта краіна старанна і паспяхова культывуе

дзяржавай. Вядома, пакуль яго яшчэ нельга назваць багатай краінай. Па ўзроўні ВУП на душу насельніцтва В'етнам займае 166-е месца ў свеце (усяго ў ААН зарэгістравана 192 дзяржавы). Напэўна, гэта месца было б вышэйшым, калі б не тая колькасць войнаў, якая выпала на долю в'етнамскага народа ў XX стагоддзі, — свае войскі на гэту шматпакутную зямлю па чарзе ўводзілі Японія, Францыя, Злучаныя Штаты і Кітай. Але галоў-

Беларусь разглядае 90-мільённы В'етнам як вельмі перспектыўнага эканамічнага партнёра і адначасова як плацдарм для наступлення на рынку ўсёй Паўднёва-Усходняй Азіі

апошнія гады. Нашы старыя стэрэатыпы пра В'етнам варта адкінуць. Зразумела, тут шануюць памяць аб ахвярах в'етнамскай вайны (яны яе называюць амерыканскай), але аб тых падзеях у Ханой нічога, акрамя помнікаў, не нагадвае.

Прэзідэнт Нгуен Мінь Чыет заяўляе, што ў В'етнама мэта — стаць да 2020 года сучаснай індустрыяльнай

нае, што сёння В'етнам дэманструе вельмі добрыя тэмпы развіцця, і гэта пазітыўна тэндэнцыя кідаецца ў вочы кожнаму, хто бываў там.

Аляксандр Лукашэнка, які двойчы наведаў з візітам Ханой — у 1997 і ў 2008 годзе, — прызнаваўся, што быў проста ўражаны тым гіганцкім крокам наперад, які зрабілі в'етнамцы ўсяго за 11 гадоў. У якасці ілюстрацыі можна

Аляксандр Лукашэнка і Нгуен Минь Чыет на цырымоніі афіцыйнай сустрэчы

адзначыць, што ханойцы за гэты час пераселі з веласіпедаў на матацыклы і ад гэтага пераходзіць вуліцы ў горадзе стала гэтак жа небяспечна, як перапытваць Меконг, у якім сям-там яшчэ водзяцца кракадзілы. Шкада, што мінскі “Мотавела” ўжо, здаецца, страціў гэты велізарны рынак...

На шчасце, астатнія нашы прамысловыя прадпрыемствы аднаўляюць (а то і прыбаўляюць) свае пазіцыі ва В’етнаме. Пазіцыі гэтыя былі настолькі моцныя, што беларускі трактар нават трапіў на адну з купюр нацыянальнай валюты. Працавікоў “Беларусаў” дагэтуль можна сустрэць на ўрадлівых в’етнамскіх палях, з якіх за год здымаюць па некалькі ўраджаяў. Сустрэкаюцца і зусім новыя мадэлі — пастаўкі прадаўжаюцца. Але, напэўна, самую актыўную дзейнасць на паўднёваазіяцкім напрамку развіў Мінскі

аўтамабільны завод. У гэтай краіне адкрыта зборачная вытворчасць нашых грузавікоў. У бліжэйшыя два гады завод паставіць 1600 камплектаў сваёй грузавой тэхнікі. Лік ідзе на дзесяткі мільёнаў долараў.

Ва в’етнамскай Канстытуцыі дагэтуль замацавана кіруючая роля Камуністычнай партыі. Генеральны сакратар, а не прэзідэнт фактычна з’яўляецца лідэрам краіны. Аднак серп і молат у Ханой гарманічна суседнічаюць з рэкламай сусветна вядомых брэндаў — “Таёта”, “Самсунг”, “Кока-Кола” і г.д. В’етнамская перабудова “дой мой” пачалася прыкладна ў адзін час з савецкай, але дала іншыя вынікі. У гэтым сэнсе В’етнам цалкам можна параўнаць з яго вялікім паўночным суседам — Кітаем. Яго эканоміка стабільна расце ўжо даволі працяглы перыяд часу. Краіну за гэта ўсё часцей называюць

“паўднёваазіяцкім драконам”. Тое, што з ім больш выгадна сябраваць, чым валяваць, разумеюць сёння нават у ЗША. Некалькі гадоў назад В’етнам наведаў Джордж Буш. Гэты візіт стаў своеасаблівай адмашкай для амерыканскіх транснацыянальных карпарацый, якія на сённяшні момант ужо лідзіруюць па інвестыцыях у мясцовую эканоміку.

Беларусь разглядае 90-мільённы В’етнам як вельмі перспектыўнага эканамічнага партнёра і адначасова як плацдарм для наступлення на рынкі ўсёй Паўднёва-Усходняй Азіі. Гэты рэгіён лепш за іншыя справіўся з крызісам. У той час як глабальная эканоміка ў мінулым годзе зменшылася на адзін працэнт, ВУП азіяцкіх дзяржаў дабавіў пяць працэнтаў. У гэтым сэнсе вельмі паказальна, што наш тавараабарот з В’етнамам застаўся на дакрызісным узроўні — каля 120 мільёнаў долараў

у год. Два прэзідэнты падчас сустрэчы ў Мінску думалі, за кошт чаго можна павялічыць гэту немаленькую лічбу, якая ўсё ж не адпавядае агульнаму патэнцыялу.

У Беларусі ёсць ва В'етнаме старыя сябры. Першыя прадстаўнікі гэтай краіны прыехалі вучыцца ў Мінск у 1962 годзе. Усяго ж больш за 3 тысячы чалавек прайшло ў нас падрыхтоўку. Яны не толькі з'яўляюцца своеасаблівай рэкламай беларускай сістэмы адукацыі, многія з іх займаюць сёння кіруючыя пасты і могуць гаварыць з беларускімі партнёрамі на адной мове. В'етнамцы наогул вельмі добра

суэльскі праект. “Мы гатовы падтрымаць праекты па разведцы нафты на тэрыторыі В'етнама, а таксама ў трэціх краінах”, — заявіў прэзідэнт В'етнама. Акрамя таго, прадоўжыў Нгуен Мінь Чыет, “мы падтрымліваем ініцыятывы аб сумеснай вытворчасці калійных угнаенняў з выкарыстаннем в'етнамскай сыравіны”.

Нгуен Мінь Чыет прыехаў у Мінск з вялікай групай бізнесменаў. Я б нават сказаў, вялізнай групай — каля 100 чалавек. У Нацыянальнай бібліятэцы яны сустрэліся са сваімі беларускімі калегамі. Пасля некалькіх гадзін перагавораў быў падпісаны шэраг буйных

Беларусь у гэтым сэнсе ён разглядае як вароты ў гэтую частку свету.

Бізнесмен адзначыў, што іх еўрапейскае турнэ ўключае тры краіны. Разам з Беларуссю гэта Швейцарыя і Фінляндыя. В'етнамцы бачаць у Беларусі развітую еўрапейскую індустрыяльную дзяржаву. Прэзідэнт Нгуен Мінь Чыет і іншыя в'етнамскія чыноўнікі, якія выступалі ў бібліятэцы, шмат гаварылі пра лібералізацыю эканамічнага жыцця ў Сацыялістычнай Рэспубліцы В'етнам, пра агульнае пацяпленне бізнес-клімату і пра багатыя магчымасці для інвестіравання. Прыкладна пра гэта ж гаварылі ў сваіх прамовах і беларусы, якія выходзілі да трыбуны на сумесным форуме.

...Рэкламныя турыстычныя праекты, якія параўноўваюць сённяшні В'етнам з такімі сусветна вядомымі курортнымі зонамі, як суседні Тайланд або інданезійскі востраў Балі, не памыляюцца. Блізкасць да экватара гарантуе добрае надвор'е, добразычлівы народ не пашкодзіць адпачынку, і самае галоўнае — тут ёсць на што паглядзець. У апошнія гады не толькі палітыкі, але і турысты адкрываюць для сябе гэту дзіўную краіну. Ужо і беларускія турфірмы прапаноўваюць сваім кліентам такія туры. Шлях, праўда, для гэтага трэба прарабіць няблізкі, але ў сучасным свеце адлегласць не з'яўляецца непераадавольнай перашкодай.

Прынамсі, для абмену вопытам. Намеснік міністра эканомікі Андрэй Тур раскажаў часопісу “Беларусь”, што бізнес-форум неабходны, каб в'етнамскія калегі атрымалі больш поўную і дакладную інфармацыю аб умовах інвестіравання ў нашай краіне. “Галоўнае для нас цяпер — гэта дыверсіфікацыя нашага экспарту, каб мы не замыкаліся на аднаго спажыўца нашай прадукцыі. Магчымасць стварэння зборачных вытворчасцяў, асабліва аўтамабільнай тэхнікі, — гэта таксама вельмі сур'ёзныя планы, — гаворыць ён. — Мы зацікаўлены ў такіх галінах, як гасцінічная гаспадарка, асабліва ў кантэксте маючага адбыцця чэмпіянату свету па хакеі ў 2014 годзе. У В'етнаме вялікі вопыт у гэтай справе”.

Візіт прэзідэнта В'етнама, безумоўна, павінен даць штуршок усім перспектыўным праектам супрацоўніцтва.

Ігар Кольчанка

Падчас знаёмства з Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі

БЕЛТА

памятаюць тую дапамогу, якую СССР і ў прыватнасці наша краіна аказваў ім падчас амерыканскай агрэсіі. “Нас звязвае цеснае сяброўства, — не прамінуў адзначыць на сустрэчах у Мінску Аляксандр Лукашэнка. — Нам трэба на тым фундаменце, які выбудаваны, прасоўвацца ў нашых адносінах”.

Што, у сваю чаргу, можа прапанаваць В'етнам? Многія гэту краіну ведаюць як самага вялікага вытворцу красовак “Адыдас” і спартыўных касцюмаў “Найк”. Але рэальнасць такая, што галоўная крыніца в'етнамскага экспарту цяпер — нафта. У Мінску лічаць, што ў будучыні можна было б наладзіць супрацоўніцтва ў гэтай галіне. Тут адразу ўспамінаецца вене-

кантрактаў — па калійных угнаеннях, аўтамабілях, трактарах і сухім малацэ. Кошт цяперашніх дамоўленасцяў перавышае сотню мільёнаў долараў. Аднак на перагаворах Аляксандра Лукашэнка і яго в'етнамскага калегі прагучала лічба ў мільярд долараў — такога тавараабароту маюць намер дасягнуць дзве краіны ў бліжэйшыя некалькі гадоў.

...Та Дук Дуонг — генеральны дырэктар вялікай сельскагаспадарчай мануфактуры ва В'етнаме. У Мінску ён спадзяецца дамовіцца аб закупках угнаенняў па добрай цане, а таксама знайсці пакупнікоў для сваёй прадукцыі: рыс, перац, арэхі. Дук Дуонг гаворыць, што яго кампанія даўно працуе на рынку Азіі, а цяпер хоча трапіць у Еўропу.